

REGENWORMEN

(middenbouw, buitenopdracht, in voor- of najaar uitvoeren)

Nodig: schep of spivork, loep, bakje, stukje schuurpapier.

Jullie hebben vast wel eens een merel zien trappelen op het gras. De wormen die onder de grond leven denken dat er een mol aankomt en vluchten naar boven. Helaas staat daar nu die merel op zijn maaltje te wachten!

Wij gaan ook wormen lokken met trillingen. Zoek een plekje (liefst vochtig) op een grasveld of in de tuin. Zet de schep of spivork (voorzichtig!) in de grond en tik een aantal keren tegen de steel aan. Hierdoor trilt de grond en komen de wormen naar boven. Pak de worm voorzichtig op en doe hem in een bakje.

- Wat doet de worm als je hem oppakt? Waarom doet hij dat?
- Laat de worm op je hand kruipen. Hoe voelt dat?
- Waaruit bestaat zijn lijf? Kijk goed met de loep. Kun je ze tellen?
- Zie je haren? Waar? Kun je ze ook voelen?
- Hoe zie je wat de voorkant van de worm is?

Het lichaam van de regenworm bestaat uit ringen of segmenten. Een volwassen worm heeft er ongeveer 150. De voorkant is spits. Daar zit de mond. De regenworm voelt glibberig aan. Hij heeft harde haartjes op de segmenten. Die borstels helpen hem bij de voortbeweging.

- Laat de worm over het stukje schuurpapier kruipen. Houd je oor er vlakbij en luister goed!

Soms zie je een verdikking aan het lijf van een worm.

- Zie je dat ook bij jouw worm? Welke kleur heeft de verdikking?

Die verdikking noemen we een 'zadel'. Het is oranjegeel. Een worm is mannetje en vrouwtje tegelijk. Tijdens de paring kruipen ze tegen elkaar aan met hun zadels. Daarin zitten de eitjes die ze bij elkaar bevruchten en die ze daarna loslaten in de grond. Na een paar weken kruipen de jonge wormen uit de eitjes.

Wormen ademen door hun vochtige huid. Ze gaan dood als ze te lang in droge lucht zijn. Onder de grond voelen ze zich thuis en graven de hele dag door gangetjes.

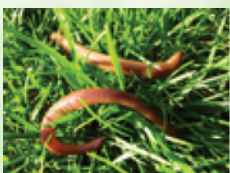
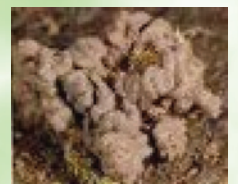
- Leg de worm terug in het gras en kijk een poosje wat hij doet.
- Hoe kruipt de worm vooruit? Leg eens uit hoe hij dat doet. Kruipt de worm de grond in?

Soms zie je in het grasveld een blaadje dat mooi omgekruld in de grond zit. De worm trekt het blaadje zijn gangetje in, om die op te eten. Een klein stukje blijft vaak nog boven de grond uitsteken. Omdat wormen veel eten, poepen ze ook veel. De drolletjes van een worm lijken op dropsliertjes.

- Kijk eens of je van die wormenhoopjes ziet.
- Zie je ook eetsporen van de worm?

Wormenpoep is heel vruchtbaar voor de grond. Er zitten verteerde plantenresten in. Dat noemen we humus. Door al die gangetjes maakt de worm de grond luchtig en dit zorgt er weer voor dat de planten beter groeien. Bij regen lopen de gangetjes vol met water.

- Waarom zie je juist bij regen vaak wormen? Begrijp je de naam 'regen' worm?

Wormen kunnen wel 10 jaar oud worden. De meeste halen dat niet want er zijn veel dieren die wormen lusten.

- Noem een paar dieren die wormen eten. Zie je zo'n dier?
- Wat vind je: zijn regenwormen nuttige dieren? Leg uit.